

Defensores dels Drets Humans

**PROPOSTES D'ACTIVITATS
DIDÀCTIQUES
2017 / 2018**

SUMARI

Quadre activitats	1
Esquema de correspondències	2
Presentació	3
Activitat 1. El dret a l'educació en drets humans	4
Activitat 2. Els drets civils i polítics	6
Activitat 3. Dret a la pau	9
Activitat 4. Dret a un habitatge digne i adequat	11
Activitat 5. Drets de les dones	13
Activitat 6. Drets de les minories	15
Activitat 7. Dret a la llibertat d'opinió i d'expressió	19
Activitat 8. Dret a la veritat, justícia i reparació (Memòria històrica)	21
Activitat 9. Drets de les persones refugiades i la població migrant	23
Fitxa de valoració per al professorat	26

Editat per: Ciutats Defensores dels Drets Humans
Coordinació: Fons Català de Cooperació al Desenvolupament
Autoria: Montse López Amat AHEAD - Associació d'Educaadores i Educadors en Drets Humans
Juliol 2017

QUADRE D'ACTIVITATS

	DRET	BREU RESUM	EDAT	COMPETÈNCIES
A01	Educació en drets humans Art. 26.2 Declaració Universal dels Drets Humans (DUDH) Declaració de Nacions Unides sobre educació i formació en matèria de drets humans	Joc de rol / Priorització: Imaginem que hem de viatjar cap a una nova terra. Per tal d'arribar-hi hem de llançar tot allò que no necessitem	12+	Social i ciutadana Comunicativa, lingüística i audiovisual Coneixement i la interacció amb el món físic Autonomia, iniciativa personal i emprenedoria
A02	Drets civils i polítics Art. 1-21 Declaració Universal dels Drets Humans (DUDH) Pacte Internacional dels Drets Civils i Polítics (PICP)	Debat / Priorització: Decidim quins articles del Pacte Internacional dels Drets Civils i Polítics escollim i parlem de la interdependència entre drets	12+	Social i ciutadana Comunicativa, lingüística i audiovisual Coneixement i la interacció amb el món físic
A03	Dret a la pau Art. 3 i 28 Declaració Universal dels Drets Humans (DUDH) Art. 2 Declaració Universal dels Drets Humans Emergents (DUDHE)	Teatre-imatge: Creem "imatges" sobre un conflicte o situació de violència. Posteriorment, representen com seria una "imatge de pau" en la mateixa situació	12+	Social i ciutadana Comunicativa, lingüística i audiovisual Coneixement i la interacció amb el món físic Artística i cultural
A04	Vida digna: habitatge Art. 25 Declaració Universal dels Drets Humans (DUDH) Art. 11 Pacte Internacional dels Drets Econòmics, Socials i Culturals (PIDESC)	Joc de rol / Debat: Reflexionem sobre les condicions d'un habitatge digne i adequat mitjançant les situacions "Viure sense...". A continuació fem una breu representació.	12+	Social i ciutadana Comunicativa, lingüística i audiovisual Coneixement i la interacció amb el món físic Artística i cultural
A05	Drets de les dones Art. 1 i 2 Declaració Universal dels Drets Humans (DUDH) Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona (CETFDGD)	Vídeos / Debat: Visionat de tres vídeos i debat sobre estereotips sexistes amb pràctica d'escolta activa intercanviat els papers d'oradora, oient i observadora	12+	Social i ciutadana Comunicativa, lingüística i audiovisual Coneixement i la interacció amb el món físic
A06	Drets de les Minories Art. 1 i 2 Declaració Universal dels Drets Humans (DUDH) Declaració sobre els drets de les persones pertanyents a minories nacionals o ètniques, religioses i lingüístiques	Joc de rol: Ens posem a la pell d'una altra persona i es plantegen les desigualtats com a motiu de discriminació i exclusió a les minories	+15	Comunicativa, lingüística i audiovisual Social i ciutadana Coneixement i la interacció amb el món físic Artística i cultural
A07	Dret a la llibertat d'opinió i expressió Art. 19 Declaració Universal dels Drets Humans (DUDH)	"Vídeo /Debat: Visionem curt d'Amnistia Internacional. Escrivim afirmacions o preguntes entorn a la llibertat d'opinió i expressió i fem debat en format peixera"	+15	Social i ciutadana Comunicativa, lingüística i audiovisual Coneixement i la interacció amb el món físic

	DRET	BREU RESUM	EDAT	COMPETÈNCIES
A08	Memòria històrica i Dret a la veritat, a la justícia i a la reparació Resolució 2005/66 sobre el dret a la veritat de la Comissió de Drets Humans de Nacions Unides	Visionat / Debat: Visionem curt "No penso callar" d'Aministia Internacional. Escrivim afirmacions o preguntes entorn a la llibertat d'expressió i fem debat en format peixera	15+	Social i ciutadana Comunicativa, lingüística i audiovisual Coneixement i la interacció amb el món físic Autonomia, iniciativa personal i emprenedoria
A09	Dret de les persones refugiades i la població migrada Art. 14 Declaració Universal dels Drets Humans (DUDH)	Joc de rol / Priorització: Ens posem en la pell d'una altre persona i segons les notícies decidim què fem: si deixaríem casa nostra o no, si deixaríem casa nostra però en el nostre país, o si deixaríem el nostre país	15+	Social i ciutadana Comunicativa, lingüística i audiovisual Coneixement i la interacció amb el món físic Autonomia, iniciativa personal i emprenedoria

ESQUEMA DE CORRESPONDÈNCIES

	A01 Educació en Drets Humans	A02 Drets Civils i Polítics	A03 Pau	A04 Habitatge	A05 Dones	A06 Minories	A07 Llibertat d'opinió i expressió	A08 Memòria Històrica	A09 Refugiades i població migrant
Diana Avella (Colòmbia)	X	X			X		X		
Wafae Charaf (Marroc)	X	X					X		
Valdènia Paulino (Brasil)	X		X	X		X			X
Aisha Dabo (Senegal-Gàmbia)	X	X			X		X		
Hatice Kamer (Kurdistan)	X	X				X	X		X
Aliya Harir (Pakistan)	X		X					X	
Aisha Altubuly (Líbia)	X	X	X		X			X	
Felipe Moreno (Espanya)	X	X				X	X	X	
Lorella Praeli (EEUU)	X	X				X			X

Presentació

Ciutats Defensores dels Drets Humans és un projecte conjunt entre el Fons Català de Cooperació al Desenvolupament, la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat, l'Institut de Drets Humans de Catalunya i l'Institut Català Internacional per la Pau, amb la participació de municipis catalans i altres institucions. El projecte vol donar a conèixer la feina dels defensors i defensores dels drets humans al conjunt de la ciutadania dels municipis participants. Igualment es busca evidenciar i conscienciar a la ciutadania de les ciutats participants sobre la necessitat d'integrar la defensa dels drets humans en la nostra tasca quotidiana.

Un dels principals objectius del projecte és sensibilitzar a les persones més joves, no només amb les visites de les persones defensores dels drets humans als centres educatius, sinó també amb un treball a l'aula amb enfocament d'educació en drets humans, basat en metodologia participativa i vivencial. Aquest quadern que us presentem pretén ser una caixa d'eines d'aprenentatge significatiu tant per adquirir coneixements sobre drets humans, així com, i sobretot, per tal que el jovent pugui desenvolupar les habilitats i actituds necessàries per a la promoció i defensa dels drets humans.

El recurs pedagògic referent d'aquest quadern és el "Manual Petit Compass d'Educació en Drets Humans per a Infants" del Consell d'Europa, traduït al català per AHEAD – Associació d'Educautores i Educadors en Drets Humans. Algunes de les propostes didàctiques

d'aquest quadern estan basades en activitats d'aquest manual, així com en activitats de recursos pedagògics de Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat, Amnistia Internacional i Escola de Cultura de Pau. En tot cas, sobre les activitats de referència podeu trobar més informació seguint l'enllaç de la proposta didàctica.

Amb aquestes propostes vinculades a un dret en concret, els joves podran familiaritzar-se amb els drets humans mitjançant l'experiència viscuda tant en l'activitat com en la vida quotidiana, i d'aquesta manera podran sentir empatia amb les persones defensores dels drets humans i la seva tasca. Tot i que hi ha propostes per a la franja d'edat a partir de 12 anys i, d'altres per als i les joves a partir de 15 anys, us recomanem que valoreu la capacitat de reflexió del vostre grup, i us animem a adaptar d'altres activitats encara que siguin una franja d'edat superior o inferior.

En el següent quadre podreu trobar la relació entre les persones defensores dels drets humans, les temàtiques de drets humans que defensen, i les propostes d'activitats didàctiques per treballar amb els i les joves segons el perfil de la persona defensora.

ACTIVITAT 1

Dret a l'educació en drets humans

Desenvolupament

1. Demanem a les persones participants que s'imaginin que de cop i volta han d'emprendre viatge cap a una nova terra on no hi ha res i on construiran una nova societat, i que només poden prendre tres coses amb elles. Han d'escriure una cosa a cada targeta. És tot l'equipatge que s'emporten per a la vida a una nova terra on no hi ha cap civilització desenvolupada. El viatge serà llarg i no podran tornar a casa seva.

2. Fem grups de cinc o sis persones. Cada persona ha de presentar al seu grup les seves tres opcions i explicar les raons de les seves decisions. A continuació cada grup ha de consensuar un màxim de nou o dotze targetes (depenent del nombre de persones en els grups) que s'emportaran i que compartiran durant part del viatge.

3. El grup comença el viatge i comencem a explicar la història del viatge on succeeixen tres incidents que ho dificulten, com per exemple:

- 1) estan cansades i no poden carregar tant
- 2) han de saltar un mur i tan carregades no poden
- 3) han d'amagar-se de la policia i amb tanta càrrega se les veu més

4. Cada vegada que hi hagi una incidència en el viatge, els grups han de decidir quines tres targetes han de descartar per tal de poder continuar. Allò que llencin no ho podran tornar a recuperar. Recollim les targetes que s'han llençat i les apilem.

Edat: +12**Duració:** 60 min**Objectius**

- Valorar què és indispensable per a la supervivència i el desenvolupament
- Relacionar les necessitats humanes amb els drets humans
- Reconèixer el dret a rebre una educació en drets humans

Competències

- Social i ciutadana
- Comunicativa, lingüística i audiovisual
- Coneixement i la interacció amb el món físic
- Autonomia, iniciativa personal i empremadoria

Materials

- Targetes en blanc o post-its
- Fulls de paperògraf o DIN A5: un per cada grup
- Retoladors de colors
- Cinta adhesiva

5. Anunciem que finalment hem arribat a la nova terra sans i estalvis. Donem temps perquè cada grup analitzi i prioritzi les targetes escollides en format escala o en format diamant posant-les en el full paperògraf o DIN A5.

6. Demanem als grups que pengin el seu full paperògraf o DIN A5. Com si es tractés d'una exposició, convidem a les participants a que visitin i observin els altres paperògrafs. A continuació cada grup presenta el seu paperògraf i analitzem entre totes el que ha escollit i prioritzat cada grup.

REFLEXIONEM:

- Quines diferències hi havia en els grups a l'hora de decidir què havíeu de prescindir i què era imprescindible? Com ho heu solucionat?
- Són molt diferents les coses escollides per cada grup i les seves priorititzacions?
- Teníeu tot el que necessiteu per sobreviure? I tot el que necessiteu per créixer i desenvolupar-vos?
- Heu pensat principalment en la vostra supervivència física o també en les vostres necessitats emocionals, espirituals i socials?
- Tothom té les mateixes necessitats? Qui pot ser que tingui necessitats diferents?
- Quines targetes representen coses que potser voldríem, però no són necessàries per a la supervivència? I quines per a la supervivència? I quines per créixer i desenvolupar-nos?
- Creieu que és important conèixer els drets humans? Per què?
- Creieu que tenim dret a la protecció dels drets humans? Per què?
- Quines accions podem fer nosaltres per la promoció, protecció i defensa dels drets humans?

RECOMANACIONS

- Expliquem que els drets humans estan basats en les necessitats humanes, tot allò que necessitem per sobreviure, créixer i desenvolupar-nos correctament i viure una vida amb dignitat. Alguns són necessaris per sobreviure, d'altres són necessaris per viure bé i desenvolupar-se. Cap persona no en té prou amb només sobreviure.
- Insistim en el fet que tothom necessita tots els drets humans i que tothom té dret a conèixer quins són els drets humans, a protegir-los i defensar-los, i a tenir una educació basada en drets humans.
- La practicitat dels elements escollits per les participants dependrà de la seva maduresa, així com d'altres factors que s'imaginin. No hi ha respostes correctes o incorrectes quan es tracta d'elecció personal, encara que pot haver-hi algunes opcions més pràctiques que d'altres.

PROPOSTES DE CONTINUÏTAT

- Demanem als grups que revisin i afegixin altres necessitats i drets per tal de construir una nova societat on conviure totes.
- Fem una revisió i anàlisi de la Declaració Universal dels Drets Humans per identificar on són reconeguts els drets necessaris per viure, créixer i desenvolupar-nos.

ACTIVITAT 2

Drets civils i polítics

Edat: +12**Duració:** 60 min**Objectius**

- Entendre que els drets són universals, inalienables i interdependents
- Familiaritzar-se amb els drets civils i polítics i amb el Pacte Internacional que els recull
- Prioritzar i arribar a un consens mitjançant el debat

Competències

- Social i ciutadana
- Comunicativa, lingüística i audiovisual
- Coneixement i la interacció amb el món físic

Materials

- Paper i bolígrafs
- Paperògraf i retoladors o pissarra i guix
- "Targetes de Drets" suficients per a la meitat del nombre de persones participants (veure material complementari)

Desenvolupament

1. Comencem l'activitat amb una pluja d'idees sobre els drets humans per veure com de familiaritzat està el grup i/o per refrescar el que ja han après anteriorment sobre els drets humans.
2. Fem grups de dos a quatre persones i donem a cada grup dues "Targetes de Drets", paper i bolígraf. A continuació, llegeixen els dos articles que tenen a les targetes i han de decidir quin dels dos és més important. Llavors escriuen les raons per haver escollit un dret en comptes de l'altre.

3. Recollim les targetes de drets "menys importants". Demanem a cada grup de quatre que, amb el dret que han escollit, s'ajunti amb un altre grup de quatre. En aquest grup de vuit, repeteixen el primer pas i decideixen quin dels drets de les dues targetes és més important per a les persones participants i escriuen els seus arguments.

4. De nou, recollim les targetes de "drets menys importants" i fem una llista amb el títol "Drets menys importants" en un paperògraf o a la pissarra.

5. Quan els grups han pres la seva darrera decisió, demanem a cada grup que llegeixi en veu alta la «Targeta de Drets Humans» que han escollit com la més important i expliquen els motius d'haver fet aquesta elecció. A mesura que els van llegint, fem una llista amb el títol "Els nostres drets". Només quedaran de dos a quatre drets, depenent de la grandària del grup.

REFLEXIONEM:

- Ha estat difícil posar-se d'acord? Per què?
- Per què heu escollit un dret en comptes d'un altre?
- Escoltant els arguments dels altres, heu canviat d'opinió respecte a un dret que creieu més important? Per què?
- Esteu d'acord amb els motius que els altres grups han donat per les seves eleccions? Per què?
- Tothom té els mateixos drets? Tothom té tots els drets?
- Aquests drets comporten responsabilitats? Quines?
- Quines són les persones o els col·lectius més vulnerables en aquest sentit?
- Quins exemples específics tenim de la interrelació entre els drets (p. ex. el dret a l'educació i el dret a la informació)

RECOMANACIONS

- Expliquem que els drets humans són universals, indivisibles, inalienables i interdependents, tal com diu la Declaració Universal dels Drets Humans.
- Expliquem que les targetes de drets que s'han fet servir són alguns dels drets recollits en el Pacte Internacional sobre els Drets Civils i Polítics i la diferència amb el Pacte Internacional sobre els Drets Econòmics, Socials i Culturals.
- Si el grup és nombrós, demanem que els grups de vuit persones s'ajuntin amb un altre grup de vuit i tornin a decidir quin dels drets de les dues targetes és més important i que escriguin els seus arguments. Finalment demanem que els dos grups de setze persones exposin els drets escollits i arribin a un consens sobre quin dret és més important mitjançant el debat. També podem començar per fer grups de tres o quatre persones depenent del nombre de persones participants.

PROPOSTES DE CONTINUÏTAT

- Fem una recerca dels articles corresponents als drets en el Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics per llegir el seu redactat complert i adaptar-ho al nostre llenguatge.
- Consensem i redactem entre tots i totes un "conveni" amb drets i responsabilitats que considerem més importants pel propi grup i/o centre educatiu.

TARGETES DE DRETS RELACIONATS AMB ELS ARTICLES DEL PACTE INTERNACIONAL DE DRETS CIVILS I POLÍTICS

<p>DRET A LA LLIURE DETERMINACIÓ DELS POBLES</p> <p>-----</p> <p>Article 1 PIDCP</p>	<p>DRET A LA IGUALTAT ENTRE HOMES I DONES</p> <p>-----</p> <p>Article 3 PIDCP</p>	<p>DRET A LA VIDA</p> <p>-----</p> <p>Article 6 PIDCP</p>	<p>DRET A NO SER SOTMESA A TORTURES NI A PENES O TRACTES CRUELS, INHUMANS O DEGRADANTS</p> <p>-----</p> <p>Article 7 PIDCP</p>
<p>DRET A NO SER SOTMESA A L'ESCLAVITUD NI A TREBALLS FORÇOSOS</p> <p>-----</p> <p>Article 8 PIDCP</p>	<p>DRET A LA LLIBERTAT I SEGURETAT DE LA PERSONA I A NO SER ARRESTADA O DETINGUDA DE MANERA ARBITRÀRIA</p> <p>-----</p> <p>Article 9 PIDCP</p>	<p>DRET A LA LLIBERTAT I AL LLIURE MOVIMENT</p> <p>-----</p> <p>Article 12 PIDCP</p>	<p>DRET A LA IGUALTAT DAVANT LA LLEI, I A LA PRESUMPCIÓ D'INNOCÈNCIA FINS QUE ES PROVI LA CULPABILITAT</p> <p>-----</p> <p>Article 14 PIDCP</p>
<p>DRET A LA PRIVACITAT I A LA SEVA PROTECCIÓ PER LA LLEI</p> <p>-----</p> <p>Article 17 PIDCP</p>	<p>DRET A LA LLIBERTAT DE PENSAMENT, CONSCIÈNCIA I RELIGIÓ</p> <p>-----</p> <p>Article 18 PIDCP</p>	<p>DRET A LA LLIBERTAT D'OPINIÓ I EXPRESSIÓ</p> <p>-----</p> <p>Article 19 PIDCP</p>	<p>DRET A LA LLIBERTAT D'ASSOCIACIÓ</p> <p>-----</p> <p>Article 22 PIDCP</p>
<p>DRETS DELS INFANTS A GAUDIR DE MESURES DE PROTECCIÓ PER PART TANT DE LA SEVA FAMÍLIA, DE LA SOCIETAT I DE L'ESTAT</p> <p>-----</p> <p>Article 24 PIDCP</p>	<p>DRET A PARTICIPAR EN ELS ASSUMPTES PÚBLICS, AL VOT I A SER ELEGIDA</p> <p>-----</p> <p>Article 25 PIDCP</p>	<p>DRET A LA IGUALTAT DAVANT LA LLEI A UNA MATEIXA PROTECCIÓ</p> <p>-----</p> <p>Article 26 PIDCP</p>	<p>DRET DE LES MINORIES RELIGIUSES, ÈTNIQUES O LINGÜÍSTIQUES A GAUDIR DE LA SEVA CULTURA, PRACTICAR LA SEVA RELIGIÓ I FER SERVIR LA SEVA PRÒPIA LLENGUA</p> <p>-----</p> <p>Article 27 PIDCP</p>

ACTIVITAT 3

Dret a la Pau

Desenvolupament

1. Parlem sobre el tema de la violència amb les persones participants fent les següents preguntes i anem recollint les respostes en un paperògraf o pissarra:

- Què és per vosaltres la violència?
- Quines formes de violència hi ha? (física, verbal i psicològica)
- Davant d'una acció de violència: quins són els rols de les persones que hi participen? (autor/a, víctima, testimoni que no ajuden o persones que ajuden)
- Com i en quins àmbits exercim o vivim la violència entre nosaltres? (aula, escola, amitats, família, barri o ciutat) I com ens afecta en les nostres emocions? I en les nostres relacions?
- En quins mitjans se'ns transmet violència? (videojocs, mitjans de comunicació, pel·lícules, xarxes socials) I com ens afecta en les nostres emocions? I en les nostres relacions?

2. Fem grups de 4 a 6 persones. Expliquem a cada grup que tenen 5 minuts per parlar sobre situacions de conflicte que hagin viscut o observat com a violentes en diferents àmbits i/o mitjans. Procurem que hi hagi diversitat.

3. Cada grup ha d'escollir una situació de violència sobre la qual s'ha parlat i ha de crear una "imatge de no pau" estàtica o congelada per mostrar-la als altres. Recordem que totes les persones del grup han de tenir un paper, que han de representar sense cap mena de so o moviment i expressant amb tot el cos, especialment amb l'expressió facial, les emocions de cada personatge.

Edat: +12

Duració: 60-90 min

Objectius

- Reflexionar sobre la violència: les seves raons i formes i les possibles respostes
- Desenvolupar de manera vivencial formes no violentes de resoldre els conflictes
- Prendre consciència de les pròpies emocions i sentir empatia amb les dels altres

Competències

- Social i ciutadana
- Comunicativa, lingüística i audiovisual
- Artística i cultural

Materials

- Fulls de paperògraf o pissarra
- Fulls i bolígrafs

4. Demanem a cada grup que representi la seva "imatge". La resta de participants observa i comenta què creu que succeeix a la imatge. El grup que la presenta, però, no pot fer cap comentari en relació a les valoracions. **REFLEXIONEM:**

- Qui exerceix la violència? Qui la pateix? Quins són i que fan els/les testimonis?
- Quins sentiments o emocions us provoca l'escena i cadascun dels personatges?

5. A continuació demanem a les participants que tornin a treballar en grups per parlar de com la mateixa situació o conflicte que han representat abans es podria representar amb una "imatge de no-violència", és a dir, com seria la "imatge de pau" d'aquesta situació amb idees concretes de resolució, suport i protecció.

6. Cada grup representa la seva “imatge de pau” per a les altres participants. Es torna a destinar una estona a un petit debat després de cada representació. El grup que representava la imatge pot explicar quina era la situació exacta que volia representar abans i ara. **REFLEXIONEM:**

- Quina diferència hi ha en relació a l'anterior imatge?
- Quins sentiments o emocions us provoca la nova imatge?
- Què creieu que ha passat entre una imatge i l'altre?

7. Convidem a la resta de participants que suggereixin altres possibles “imatges de pau” i que el grup les representi de nou. També podem convidar a les persones que proposin la resolució que s'incorporin a la nova “imatge de pau” per modificar-la.

REFLEXIONEM:

- Com us he sentit representant les “imatges de no pau”?
- Ha estat difícil trobar una imatge de “pau”? Per què?
- Com us he sentit representant les “imatges de pau”?
- Us heu inspirat en alguna experiència pròpia o propera per fer les “imatges”? Quines?
- Creieu que existeix el dret a la pau? Quins altres drets hi estan relacionats?
- Com es vulnera aquest dret? I com es pot protegir?
- Creieu que hi ha violència quan no es poden satisfer les necessitats bàsiques i en són negades? En quines situacions hi ha aquesta violència estructural?
- Quines actituds són necessàries per resoldre els conflictes de manera constructiva i positiva, és a dir, per promoure el dret a la pau?

RECOMANACIONS

- Si en el grup hi ha persones que han estat víctimes de violència, hem de ser especialment curoses a l'hora de tractar el tema i valorar si la persona i la resta de participants estan preparades per parlar sobre situacions personals. Podem proposar que s'inspirin en situacions o missatges de violència que reben en els mitjans de comunicació i les xarxes socials.
- Introduïm l'activitat fent alguns exercicis expressió d'emocions mitjançant el cos i l'expressió facial (tristesia, por, ràbia, alegria, vergonya, fàstic, impotència, etc) per tal de fer escalfament i que connectin amb els sentiments i/o reaccions dels personatges. Les animem que observin les seves pròpies emocions i sentin empatia amb les de l'altra.

PROPOSTES DE CONTINUÏTAT

- Fem fotografies de les “imatges” per realitzar una exposició amb reflexions i propostes sobre el dret a la pau, com prevenir la violència i com construir formes no violentes per resoldre els conflictes.
- Fem visionat de les “Càpsules de pau” del Institut Català Internacional per la Pau on persones d'arreu del món i de contextos diferents responen a la pregunta “què és per a tu la pau?” Demanem als grups que en facin una càpsula responent a la mateixa pregunta.

ACTIVITAT 4

Dret a un habitatge digne i adequat

Edat: +12**Duració:** 60-90 min**Objectius**

- Desenvolupar la comprensió del que significa un habitatge digne i adequat
- Fomentar l'empatia cap a les persones que viuen en habitatges inadequats, assentaments precaris o sense llar
- Reflexionar sobre els diferents impactes que causa l'habitatge inadequat en diferents grups en situació de risc o vulnerabilitat

Competències

- Social i ciutadana
- Comunicativa, lingüística i audiovisual
- Coneixement i la interacció amb el món físic

Materials

- Pissarra o full paperògraf
- Targetes en blanc i retoladors

Desenvolupament

1. Demanem a les persones participants que facin una pluja d'idees sobre què significa un habitatge inadequat o no digne. Fem el llistat a la pissarra o en un full paperògraf.

Exemples: sense electricitat, sense bany, sense accés a l'aigua potable, sense mitjans per eliminar les escombraries, sense espai suficient per a tota la família, sense sentir-se segur, sense "casa".

2. Dividim a les participants en grups petits i repartim a cada grup una targeta amb la frase "Viure sense..." amb una de les condicions anomenades. Segons el nombre de condicions i de grups podem repartir més d'una targeta a cada grup.

3. Demanem que cada grup reflexioni sobre com serien les seves vides si visquessin en una llar sense una d'aquestes condicions. Per exemple:

- Que passaria si només poguessin anar al bany una vegada al dia o haguéssim d'anar a banyar-nos a un bany públic?
- Quines coses no podríem fer si no tinguéssim electricitat a casa?
- Quins problemes o dificultats tindríem si visquéssim sense....?
- Com ens sentiríem física i emocionalment?

4. Demanem a les participants que identifiquin diferents grups de persones que poden veure's especialment afectades per la situació d'habitatges inadequats, o que visquin en assentaments precaris o sense llar. Fem el llistat a la pissarra o en un full paperògraf. Exemples: pobles indígenes, persones refugiades, minories ètniques, persones amb capacitats físiques o mentals diferents, persones sense recursos econòmics, dones i infants. Demanem als grups que tornin a reflexionar sobre la seva targeta tenint en compte aquests grups de persones.

5. Una vegada han reflexionat, demanem als grups que preparin una breu representació (3-5 minuts) per descriure com seria la vida sense aquestes condicions. A continuació demanem a cada grup que representi el que hagi preparat.

REFLEXIONEM:

- Com us heu sentit fent el paper d’haver de viure sense aquestes condicions?
- A quins problemes o dificultats heu hagut de fer front?
- Quins són els problemes o dificultats comuns a les que fan front els diferents grups en situació de risc o vulnerabilitat que hem anomenat?
- Hi ha algun problema o dificultat específica pels diferents grups en situació de risc o vulnerabilitat? Quins?
- Per què creieu que els diferents grups en situació de risc o vulnerabilitat experimenten aquestes dificultats? On es troben les causes d’aquestes situacions de risc o vulnerabilitat?
- Com afectaria en la vostra vida diària “viure sense...”?
- Hi ha persones en la nostra comunitat o barri que “viuen sense...” més d’una d’aquestes condicions?
- Com creieu que es poden sentir?
- Com afecta això als seus drets humans?
- Qui ha de garantir el dret a l’habitatge?
- Quins altres drets són vulnerats amb aquestes condicions?
- Quines accions podem fer per sensibilitzar sobre aquesta vulneració de drets?

RECOMANACIONS

- Si en el grup hi ha persones que estan o han estat vivint en alguna d’aquestes condicions de vivenda inadequada, hem de ser especialment curoses a l’hora de tractar el tema i valorar si la persona i la resta de participants estan preparades emocionalment per parlar sobre situacions personals.
- Ens assegurem que les participants comprenen què és un habitatge digne i adequat: que no és només tenir una casa, sinó que les persones han de tenir també accés a aigua potable segura; energia per a la cuina, la calefacció i les llums; sanejament que inclogui instal·lacions per rentar i rentar-se i clavegueram; mitjans per guardar aliments, per eliminar residus, per drenatge i serveis d’emergència; així com altres necessitats com que siguin estructuralment sòlides, sentir-se segura i poder descansar.

PROPOSTES DE CONTINUÏTAT

- Fem una recopilació de fotografies, vídeos, articles, missatges, campanyes, històries, poemes, paraules sobre el que significa una llar i el que significa perdre-la.
- Fem un collage sobre què significa un habitatge digne i adequat.

ACTIVITAT 5**Dret de les dones****Desenvolupament**

1. Demanem a les persones participants que formin grups de tres: sent una persona l'oradora, una l'oient i una l'observadora.

2. Expliquem que es visualitzaran tres vídeos i després de cada vídeo:

a) l'oradora te cinc minuts per explicar a l'oient quina reflexió fa sobre del que ha vist i com se sent davant del que ha vist;

b) l'oient ha d'escoltar i assegurar-se que entén quin és el punt de vista de l'oradora, fent les preguntes que consideri necessàries; i

c) l'observadora pren nota de les habilitats de comunicació de l'oradora i de l'oient. No ha de participar en el debat, sinó observar-ho acuradament, resistint fer qualsevol suggeriment de millora o d'aclariment fins que hagi acabat el temps.

3. Una vegada passats els cinc minuts, demanem a les observadores que ofereixin un resum de què ha escoltat i com han sigut les habilitats d'expressió i d'escolta per part de l'oradora i de l'oient.

4. A cada passi de vídeo, demanem als grups que intercanviïn els seus papers d'oradora, observadora i oient fins que cada persona del grup hagi tingut una oportunitat de ser oradora, oient i observadora.

Edat: +12**Duració:** 45-60 min**Objectius**

- Demostrar com els estereotips de gènere creen discriminació
- Analitzar l'ús del llenguatge i els missatges sexistes als mitjans de comunicació, xarxes socials i a la societat en general
- Facilitar l'escolta activa, la confiança en expressar-se i l'observació

Competències

- Social i ciutadana
- Comunicativa, lingüística i audiovisual
- Artística i cultural

Materials

- Ordinador amb altaveus i accés a internet, projector i pantalla per visualitzar i escoltar els següents vídeos:
 - REXONA 'Super Woman' - thehudsonstore
 - Publicidad Axe boat anuncio spot Axe twist 2010 (HQ) -piensamarketing
 - Niños vs. Moda - Yolanda Domínguez
 - Esta chica critica las camisetas de "niña" - Hazte Pequeño

REFLEXIONEM:

- Hi ha res d'aquesta activitat que us hagi sorprès?
- Quina és la imatge que es dona del noi/home i de la noia/dona en cada vídeo?
- Creieu que són imatges discriminatòries/estereotipades? Per què?
- Per què pensem que les persones tenen diferents opinions sobre aquestes imatges?
- Hi ha hagut arguments de les vostres companyes que us hagin fet canviar el vostre posicionament? Per què?
- Hi ha altres imatges, frases o paraules que discriminin segons si ets noi o noia? Quines? A què creieu que és degut?
- Què passa quan un noi o noia no està d'acord amb aquestes imatges, paraules o frases i vol ser o actuar d'una altra manera? Us heu trobat mai amb alguna situació com aquesta? Com us veu sentir i què veu fer?
- Han aconseguit transmetre les oradores les seves idees i sentiments sobre el tema?
- Heu trobat profitós parlar amb una persona que estava emprant habilitats d'escolta activa?
- Com ha sigut per l'oient? Ha sigut difícil escoltar i no interrompre per fer un comentari o afegir la teva pròpia opinió? I per l'observadora?

RECOMANACIONS

- Tenim cura i consciència dels propis estereotips de gènere i de les pròpies actituds sexistes i les compartim amb les participants per tal de mostrar com es poden detectar i trencar els estereotips.
- Realitzem una pluja d'idees sobre què fa que una persona sigui una bona oradora/oient/observadora i quines habilitats són necessàries perquè hi hagi una escolta activa i un diàleg constructiu.

PROPOSTES DE CONTINUÏTAT

- Fem dos llistats sobre frases o imatges estereotipades en relació als homes i les dones en anuncis, cançons, vídeos, articles o xarxes socials.
- Per grups de màxim 5 persones escollim una frase o imatge estereotipada per tal de crear un vídeo (entrevista, cançó, curt, etc.) que transmeti un missatge sensibilitzador sobre com transformar aquest estereotip.

ACTIVITAT 6

Drets de les minories

Edat: +15

Duració: 60-90 min

Objectius

- Promoure l'empatia amb les persones que pertanyen a minories ètniques, religioses, lingüístiques i socials
- Fomentar la comprensió de la diversitat i les relacions interculturals
- Prendre consciència sobre la desigualtat d'oportunitats a la societat

Competències

- Social i ciutadana
- Comunicativa, lingüística i audiovisual
- Coneixement i la interacció amb el món físic

Materials

- Targetes de rols i situacions (veure material complementari)
- Un espai obert
- Un aparell d'àudio i música tranquil·la i suau.

Desenvolupament

1. Expliquem que aquesta activitat és un joc de rol i creem un ambient tranquil amb música suau de fons. Convidem a les persones participants a asseure's (preferiblement en el sòl) i a romandre en silenci durant una estona, fent respiracions profundes amb els ulls tancats.

2. Repartim les targetes de rols a les participants i els hi demanem que les llegeixin, les guardin i no les mostrin a ningú. Per ajudar a les participants a construir un retrat dels seus rols i de les seves vides, les convidem a pensar un nom pel seu personatge i llegim alguna de les següents preguntes amb pauses:

• Com era la teva infantesa?

• En quin tipus de casa vas viure?

Quantes persones hi vivíeu? Qui formava part de la teva família?

• Quina classe de jocs vas jugar? Amb qui jugaves? Què t'agradava fer?

• Anaves a l'escola? A quina escola?

Quines matèries t'agradaven més?

• Quin tipus de treball tenia el teu pare? I la teva mare?

• Què fèieu durant les vacances?

• Com és la teva vida diària ara?

• On vius? Amb qui?

• La teva família és diferent a la de la infantesa? I les teves amistats?

• Treballes? En què? Amb els diners que guanyes en tens prou per cobrir les teves necessitats?

• Què fas al matí, a la tarda, a la nit?

• Què fas en el teu temps lliure? Què fas en les teves vacances?

• Què et fa feliç? Què t'emociona? Què t'enfada? Què et posa trist? A què tens por?

3. Demanem a les participants que romanguin en silenci absolut formant una fila, una al costat de l'altra (com en una línia de partida). Els hi fem saber que es llegirà una llista de situacions. Cada vegada que puguin contestar "sí" a la situació, hauran de fer un pas al capdavant. En cas contrari, hauran de romandre en el lloc on estan i no moure's. Si la frase pot ser certa per a aquesta persona que estan imaginat, llavors, han d'avançar un pas endavant. Si no, s'han de quedar quiets.

4. Llegim les situacions d'una a una. Es fa una pausa entre elles per donar temps a les participants que facin, o no, un pas al capdavant i mirar al voltant per fixar-se en les posicions de les altres participants. Les convidem a respirar profundament cada vegada que decideixen sobre una situació i revisin com se senten i com està el seu cos.

5. Al final, convidem a les participants a fixar-se en les seves posicions finals. Llavors els hi donem un parell de minuts per sortir del rol abans de passar a la reflexió (per exemple: respirant, comptant fins a tres i dient en veu alta el seu nom propi).

REFLEXIONEM:

- Què ha passat en aquesta activitat? Com us sentiu? Com està el vostre cos?
- Us ha estat fàcil o difícil de fer el rol que us ha tocat? Per què?
- Com us heu construït la identitat d'aquesta persona a qui representàveu? Us heu inspirat en alguna persona?
- Com us heu sentit imaginant-vos com aquesta persona? Tenia quelcom amb comú amb vosaltres?
- Com us heu sentit quan fèieu un pas endavant? I quan no?
- Si fèieu passes endavant sovint, quan us heu adonat que la resta no avançaven tant com vosaltres?
- Per què creieu que la persona que representàveu avançava o no avançava?
- Heu sentit en cap moment que no es respectaven o que es vulneraven els vostres drets humans?
- Creieu que això que ha passat aquí passa també en el món que vivim? Per què creieu que passa?
- Què fa que algunes persones tinguin més o menys oportunitats que a d'altres? Què fa que hi hagi desigualtats socials?

RECOMANACIONS

- Modifiquem o creem les pròpies targetes de rol de manera que siguin properes a la realitat de les participants i al context actual, mantenint l'equilibri de gènere i diversitat i tenint cura d'evitar posar en evidència participants que es puguin trobar en una situació personal massa semblant a la d'una targeta de rol en concret.
- Per tal d'emfatitzar l'impacte de veure com va creixent la distància entre les participants, adaptem els rols de manera que només unes poques persones puguin avançar, és a dir, que puguin contestar «sí».
- Parem especial atenció a les participants que es puguin trobar inquietes, tocades emocionalment, que no aconsegueixin sortir del rol un cop acabat l'exercici, o que mostrin un comportament poc habitual, i intentem parlar individualment amb aquestes persones.

PROPOSTES DE CONTINUÏTAT

- Fem una recerca sobre les minories que hi ha al municipi: quines dificultats, oportunitats i reptes tenen, quines aportacions fan a la comunitat i quins deures i responsabilitats tenen cap a aquestes persones elles mateixes, la comunitat i el govern
- Convidem a representants de minories o de grups de suport presents al municipi per tal que comparteixin les seves dificultats, reptes i aportacions.

PROPOSTES DE TARGETES DE ROLS

**ETS UNA MARE
SOLTERA SENSE
FEINA EN UN
BARRI PERIFÈRIC
D'UNA GRAN
CIUTAT D'AMÈRICA
LLATINA**

**ETS UNA DONA
JOVE AMB
VIH POSITIVA
PORTADA AMB
ENGANY DES
D'UCRAÏNA
PER TRÀFIC DE
BLANQUES**

**ETS UNA
PERSONA
REFUGIADA
D'AFGANISTAN I
NO HAS POGUT
REUNIR ENCARA
LA TEVA FAMÍLIA**

**ETS UNA NOIA
ROMA QUE MAI
VA ACABAR
L'ESCOLA I QUE
ES DEDICA
A LA VENDA
AMBULANT**

**ETS UN JOVE
AMAZIC DE
LA REGIÓ DEL
SÀHARA-SAHEL,
SENSE FEINA NI
LLAR, QUE VA
EMIGRAR AMB
NOMÉS 12 ANYS**

**ETS UNA DONA
LESBIANA
EDUCADA EN
L'ISLAM PELS
TEUS PARES
QUE VAN
EMIGRAR DES
DE MARROC**

**ETS UNA
PERSONA GRAN
QUE VA MIGRAR
ALS ESTATS
UNITS DES D'UNA
COMUNITAT
INDÍGENA A
CHIAPAS (MÈXIC)**

**ETS UNA
ESTUDIANT
UNIVERSITÀRIA,
FILLA DEL
GERENT
D'UNA OFICINA
BANCÀRIA**

**ETS UNA
PERSONA QUE
NOMÉS ES
POT MOURE
EN CADIRA DE
RODES**

**ETS FILL D'UN
IMMIGRANT
XINÈS QUE TÉ UN
PRÒSPER COMERÇ
DE MENJAR RÀPID**

**ETS EL
PROPIETARI
D'UNA EMPRESA
D'IMPORTACIONS
I EXPORTACIONS
DIVORCIAT**

**ETS UNA
PERSONA
ADDICTA A
L'HEROÏNA QUE
HA ESTAT VARIES
VEGADES A
REHABILITACIÓ**

**ETS UNA
PERSONA
A QUI HAN
DIAGNOSTICAT
UNA MALALTIA
MENTAL**

**ETS LA FILLA DE
L'AMBAIXADOR
DE NORUEGA EN
EL PAÍS ON VIUS**

PROPOSTES DE SITUACIONS

- Mai has passat per una dificultat financera greu.
- Tens un habitatge adequat amb electricitat, aigua, telèfon i televisor.
- Pots utilitzar i beneficiar-te d'internet.
- Sents que el teu idioma, religió i cultura són respectats en la societat en la qual vius.
- Pots parlar i llegir la teva llengua materna més enllà del teu àmbit familiar.
- Sents que la teva opinió en assumptes socials i polítics són importants, i que els teus punts de vista són escoltats.
- Altres persones et consulten sobre diferents assumptes.
- No tens por de ser detinguda per la policia.
- Saps a on anar per demanar consell i ajuda quan ho necessites.
- Tens protecció social i mèdica adequada a les teves necessitats.
- Pots anar de vacances una vegada a l'any.
- Pots convidar a les teves amistats a sopar a casa teva.
- Mai t'has sentit discriminada a causa de la teva identitat de gènere o orientació sexual.
- Sents que pots estudiar i pots escollir la teva professió.
- No tens por a ser assetjada o atacada als carrers, mitjans o xarxes socials.
- Pots votar en les eleccions nacionals i locals.
- Pots celebrar les festes religioses més importants amb els teus familiars i amistats.
- Pots participar en un seminari internacional o anar de vacances a l'estranger.
- Pots anar al cine, teatre o concerts almenys una vegada al mes.
- No tens por pel teu futur i el de la teva família.
- Pots comprar roba nova almenys una vegada cada tres mesos.
- Pots enamorar-te de la persona de la teva elecció sense prejudicis socials.
- Pots anar de la mà de la teva parella al carrer sense por a agressions o insults.
- Sents que les teves competències són aprecides i respectades en la societat en la qual vius.
- Tens una vida interessant i ets positiu sobre el teu futur.

ACTIVITAT 7

Llibertat d'opinió i expressió

Desenvolupament

1. Visualitzem el vídeo breu "No penso callar" d'Amnistia Internacional. Després de la visualització demanem a les persones participants quines idees i emocions expressen les persones protagonistes en relació a la llibertat d'opinió i expressió.
2. Demanem a les participants que facin una pluja d'idees sobre les limitacions o vulneracions que es poden donar en la llibertat d'opinió i expressió, tant al nostre entorn més proper (aula, escola, família, amistats) com en altres entorns (en l'àmbit municipal, estatal i internacional).
3. Demanem a les participants que per parelles escriguin en una targeta una afirmació o pregunta sobre l'exercici de la llibertat d'opinió i expressió i les seves limitacions o dificultats. Recollim les targetes i fem una tria per proposar en el debat.
4. Situem quatre cadires en un cercle al centre de la sala, apuntant cap al centre (és a dir, formant una ronda). Dues de les cadires representaran opinions a favor de l'afirmació (amb cartell enganxat que posi "a favor") i dues en contra de la mateixa (amb cartell enganxat que posi "en contra"). Aquestes cadires formen la peixera. Se situen més cadires als voltants per fora del cercle intern, també apuntant al centre.
5. A continuació expliquem les pautes per fer un debat en format peixera:
 - Quatre persones ocupen les cadires de la peixera. Aquestes participants són els peixos. La resta de les participants seuen en les cadires addicionals per fora de la peixera i són les observadores. No pot quedar mai cap cadira buida a la peixera, ni poden estar les mateixes quatre persones en el debat tota l'estona.

Edat: +12**Duració:** 60 min**Objectius**

- Entendre el dret a la llibertat d'opinió i expressió i les seves limitacions o vulneracions
- Comprendre la importància de la participació en les societats democràtiques
- Millorar les aptituds personals per tal d'assolir el consens

Competències

- Social i ciutadana
- Comunicativa, lingüística i audiovisual
- Artística i cultural

Materials

- Ordinador amb accés a internet i altaveus
- Projector i pantalla
- Targetes en blanc i retoladors
- Cadires (tantes com persones participants)
- Dos cartells "a favor" i "en contra"

- Solament els peixos poden parlar. Tothom que vulgui expressar la seva opinió s'aproparà a la peixera i farà un copet a l'esquena de la persona a la qual vol substituir (tenint en compte si està a una cadira "a favor" o "en contra"). S'evitarà entrar a la peixera per a repetir arguments.

- Establím un temps de debat per a cada tema; es podrà tallar abans si es creu que s'han esgotat els arguments.

REFLEXIONEM:

- Com us sentiu ara? Com us heu sentit durant el debat?:
 - o Quan éreu peixos opinant?
 - o Quan éreu observadores sense poder opinar?
 - o Quan us han fet el copet a l'esquena per sortir de la peixera?
- Ha estat fàcil escoltar els arguments dels altres? Ha estat fàcil pensar i expressar arguments?
- Han canviat les vostres idees a mesura que escoltàveu nous arguments?
- Creieu que és important que totes participem expressant la nostra opinió? Per què?
- Amb quines idees us quedeu de tot el que s'ha parlat?
- Per poder tenir una opinió i expressar-la, que necessitem prèviament? (dret a la informació i dret a participar)
- Quan i perquè es poden veure limitades o vulnerades la llibertat d'opinió i expressió? Existeix censura al nostre país? A l'escola? A la ciutat? En quins altres llocs del món?

RECOMANACIONS

- Modifiquem o creem les pròpies targetes de rol de manera que siguin properes a la realitat de les participants i al context actual, mantenint l'equilibri de gènere i diversitat i tenint cura d'evitar posar en evidència participants que es puguin trobar en una situació personal massa semblant a la d'una targeta de rol en concret.
- Per tal d'emfatitzar l'impacte de veure com va creixent la distància entre les participants, adaptem els rols de manera que només unes poques persones puguin avançar, és a dir, que puguin contestar «sí».
- Parem especial atenció a les participants que es puguin trobar inquietes, tocadés emocionalment, que no aconseguixin sortir del rol un cop acabat l'exercici, o que mostrin un comportament poc habitual, i intentem parlar individualment amb aquestes persones.

PROPOSTES DE CONTINUÏTAT

- Fem una recerca sobre persones que han defensat la llibertat d'opinió i expressió arreu del món (periodistes, activistes de drets humans, ciberactivistes).
- Fem un article d'opinió en relació al que hem après amb aquesta activitat i ho publiquem al blog del nostre centre educatiu.

Edat: +15

Duració: : 90 minuts per preparar i compartir i 1-2 hores per fer entrevistes

Objectius

- Fomentar l'empatia amb la població que va patir els impactes de la guerra civil i la dictadura a l'Estat Espanyol
- Conèixer la vulneració de drets civils i polítics durant la guerra civil i la dictadura a l'Estat Espanyol
- Reflexionar sobre les dificultats de la reconciliació

Competències

- Social i ciutadana
- Comunicativa, lingüística i audiovisual
- Coneixement i la interacció amb el món físic
- Autonomia, iniciativa personal i emprenedoria

Materials

- Gravadora o paper i llapis per prendre apunts

ACTIVITAT 8

Memòria històrica

Desenvolupament

1. Contextualitzem l'activitat en la guerra civil i la dictadura a l'Estat Espanyol i expliquem que en grups de tres persones tindran dues setmanes per fer una entrevista a alguna persona que hagi viscut els impactes d'una i/o l'altre.
2. Per facilitar l'entrevista, es pot fer una pluja d'idees del que es podria preguntar.
3. Una vegada fetes les entrevistes, se'n comparteix els resultats.

• Com va viure la guerra civil i/o la dictadura?

• Quines conseqüències va tenir en la seva vida diària i en el seu entorn?

• Com era la relació amb persones de l'altre bàndol?

• Com es va fer per, un cop acabada la guerra, reprendre la coexistència?

• Què s'hagués pogut fer millor?

REFLEXIONEM:

- Què us han semblat les entrevistes?
- Com us heu sentit fent de periodistes?
- Què és el que us ha cridat més l'atenció?
- Hi ha hagut desacords com a grup a l'hora de preparar i fer l'entrevista? Com ho heu solucionat?
- Quines conseqüències va tenir la guerra civil i la dictadura en la població?
- Quin impacte va tenir en grups especialment vulnerables?
- Quines vulneracions de drets ens van donar?
- Quins factors van facilitar la coexistència entre els bàndols? Quins factors la van dificultar?
- Penseu que la reconciliació va ser efectiva? En què sí? En què no?

RECOMANACIONS

- Introduïm els durs sentiments que s'han de fer front quan hi ha un enfrontament en una mateixa comunitat, o fins i tot familiars amb qui fins poc abans s'havia conviscut, i quins grups de persones van patir especialment els impactes de la guerra civil i la dictadura. Podem preguntar si alguna persona del grup té algun exemple per compartir de persones de la mateixa família, poble o barri que estiguessin en bàndols enfrontats o que fos perseguida o torturada durant la guerra civil o la dictadura.
- Si els grups no tenen cap persona coneguda que hagi viscut la guerra civil o la dictadura, els convidem a investigar i contactar entitats i institucions especialitzades en memòria històrica per tal que puguin obtenir més informació.
- Pot ser interessant seleccionar les persones a entrevistar de forma que es pugui tenir la percepció dels dos bàndols, i poder així contrastar les percepcions.

PROPOSTES DE CONTINUÏTAT

- Publiquem les entrevistes i/o un article en el blog de l'escola i/o en un diari digital del barri o municipi.
- Fem una obra artística (monument, estàtua, mural) en relació a la memòria històrica amb missatges de reparació i reconciliació i la mostrem a tota l'escola i/o al barri.

Activitat basada en «Explica'm com va ser» del Mai més i en lloc! Guia per treballar l'impacte de la Guerra civil de l'Escola de Cultura de Pau.

ACTIVITAT 9

Drets de les refugiades i població migrant

Desenvolupament

1. Demanem a les persones participants que facin una pluja d'idees de les coses que els hi agrada sobre el lloc on viuen i ho escriviu a la pissarra. A continuació, demanem a les participants què creuen que passaria si aquestes coses els hi fossin arrabassades, què creuen que farien i a on anirien.
2. Expliquem que aquesta activitat és un joc de rol, on a cadascuna se li repartirà un paper i hauran de prendre decisions sobre si deixarien casa seva segons les notícies que els hi anirem donant.
3. Donem a cada participant una targeta de rol que, segons el nombre de participants s'han de repetir sense que ho sàpiguen. Quan repartim les targetes de rols els hi demanem que després de llegir-les, tanquin els ulls i s'imaginin qui és aquesta persona: quines necessitats, preocupacions, desitjos, motivacions i emocions té.
4. Expliquem que llegirem una sèrie de notícies, i que tot i que són inventades hi ha gent que passa per situacions reals molt similars. Cada participant ha de decidir si la situació descrita en la notícia els faria deixar casa seva o no, deixar casa seva però quedar-se en el seu país, o deixar el seu país. Expliquem que una cantonada de l'habitació representarà casa seva, una altra la resta del país, i una altra la resta del món. Podem posar un cartell gran a cada cantonada amb el títol.
5. En cada notícia totes les participants hauran de començar a casa seva. Quan hi hagi una nova notícia cada participant s'haurà de moure o quedar a la cantonada segons considerin, sense importar el que esculli la resta de participants.

Duració: 60-90 min

Objectius

- Analitzar les causes per les quals la gent migra
- Introduir els conceptes de persona refugiada i sol·licitant d'asil
- Fomentar l'empatia amb les persones migrants i refugiades

Competències

- Comunicativa, lingüística i audiovisual
- Coneixement i interacció amb el món físic
- Social i ciutadana
- Artística i cultural
- Autonomia, iniciativa personal i emprenedoria

Materials

- Targetes de rols (veure material complementari)
- Situacions i notícies (veure material complementari)

6. Després de cada notícia demanem a les participants que en silenci pensin com s'han sentit i perquè han escollit aquella cantonada i contempli quantes persones hi ha cada cantonada. En aquelles situacions que les participants han decidit marxar, fem en veu alta les següents reflexions per tal que hi pensin:

- Per què has pres aquesta decisió? Com et sents?
- Què necessites pel viatge? I per la casa nova?
- Com afecta la teva decisió a la teva comunitat?

REFLEXIONEM:

- Com us heu imaginat el vostre personatge?
- Hi ha hagut diferències entre les quals teníeu el mateix personatge?
- Com us heu sentit cada vegada que decidíeu marxar de casa? I no marxar?
- Us heu sentit especialment vulnerables pel vostre rol? Per què?
- Per què heu fet aquesta elecció? Us he sentit lliures d'escollir el que volíeu fer?
- Per què creieu que la gent marxa de la seva ciutat o del seu país?
- Com són vulnerats els seus drets humans?
- Quina relació té amb les experiències i històries de vida de les persones migrants, refugiades o sol·licitants d'asil?

RECOMANACIONS

- Per tal d'ajudar a les persones participants a identificar-se amb el propi rol, creem un ambient d'introspecció amb música tranquil·la. Per tal d'ajudar-les que es desprenguin del personatge abans de la reflexió, demanen que tanquin els ulls i facin tres respiracions conscients i després es moguin per la sala per deixar el personatge.
- Introduïm què és una persona refugiada i la diferència entre conceptes: migrant, refugiat/a, sol·licitant d'asil i apàtrida.

PROPOSTES DE CONTINUÏTAT

- Fem una recerca sobre grups de persones migrants, refugiades i sol·licitants d'asil al municipi o país, inclòs fotos, històries, cites i mapes.
- Fem una recerca sobre la protecció internacional i espanyola a les persones refugiades i sobre el dret d'asil.

PROPOSTES DE TARGETES DE ROLS

Ets una persona gran amb dificultats per caminar i reps molt suport i ajuda per fer les teves activitats diàries dels teus veïns i veïnes.	Ets l'únic doctor en la teva comunitat i dirigeixes una clínica molt concorreguda. Tens un germà que viu en el país veí i que t'anima que hi vagis a viure amb ell.
Ets mestre a l'escola primària i has viscut a la zona durant molts anys. Coneixes les famílies i infants de l'escola molt bé i ets una persona respectada per la teva comunitat.	Tens una petita granja i vens la teva collita a la teva comunitat com a mitjà de vida. No guanyes molts diners i lluites per aconseguir-ne més.
Ets una bona estudiant que vols finalitzar els seus estudis a l'estranger. Tot i que els teus pares no tenen bona salut, tu estàs desitjant marxar.	Tens una família monoparental amb dos infants. No tens cap parent a la zona i lluites per sobreviure donat que no pots treballar.
Ets una persona amb intel·ligència límit. Per la teva salut depens de la medicació i necessites acompanyament familiar i supervisió terapèutica.	Ets una dona embarassada que està esperant la teva primera criatura i està tenint un embaràs complicat. Necessites repòs.
Ets un comerciant que dediques a vendre coses de segona mà a la teva botiga. Has engegat un negoci de venda per internet que comença a tenir èxit.	Ets una funcionària que treballa a l'Ajuntament municipal des de fa molt de temps. Ets una de les responsable de gestionar l'administració sanitària a la teva ciutat.
Ets una persona jove sense feina i que acaba de sortir per tercera vegada de rehabilitació per addicció a l'alcohol. La teva família no et vol acollir.	Ets una periodista que treballa al diari digital nacional i estàs amenaçada de mort per haver publicat reportatges denunciant la corrupció del teu país.

PROPOSTES DE SITUACIONS I NOTÍCIES

	NOTÍCIA 1	NOTÍCIA 2	NOTÍCIA 3
CONFLICTE	<p>Fa temps que hi ha lluites constants entre dos grups ètnics al teu país. Tot i que les lluites estan localitzades en una part del país, hi ha hagut brots de violència a la teva ciutat on la majoria de persones pertanyen a un dels grups ètnics. La gent té por i procuren quedar-se dins de casa tant com sigui possible. Algunes s'han mogut a altres parts del país.</p>	<p>La lluita s'ha estès i està arribant a la teva ciutat. L'exèrcit està sent enviat als carrers per mantenir l'ordre. Les autoritats han advertit a la ciutadania sobre el perill de moure's a certes parts del país. Alguns hospitals i escoles han tancat per falta de personal, donat que personal mèdic i mestres estan marxant a altres parts del país més segures.</p>	<p>En les últimes setmanes la situació sembla estar sota control i algunes persones s'han atrevit a marxar del país. En el mercat de la ciutat hi ha hagut més moviment. Algunes persones que van marxar han anat tornant. Tot i així altres persones senten que la situació és encara insegura. Ahir anit va haver-hi una explosió a la capital i les causes encara són confuses.</p>
POBRESA	<p>Vius en un poble d'agricultura que ha patit una sequera severa que afecta a tot el país. El fracàs de collita any rere any ha colpejat el teu poble molt durament, causant pobresa extrema. A banda de l'agricultura, hi ha molt pocs treballs assequibles. Moltes persones joves ha marxat per trobar millors treballs en altres parts. Algunes escriuen dient que guanyen més diners a fora.</p>	<p>L'economia del país pateix un descens prolongat i hi ha molta por que la situació no millori a curt termini. Els béns bàsics es fan cada vegada més cars. Moltes persones professionals marxen cercant millor fortuna en altres llocs, moltes vegades deixant infants i gent gran. Algunes persones que han trobat feina a l'estranger envien diners i això sosté a les famílies.</p>	<p>Després de mesos de dificultats severes, sembla que els primers signes de recuperació econòmica apareixen a l'horitzó. S'estan obrint negocis allà on fa uns mesos es tancaven botigues. Algunes persones que van guanyar diners a l'estranger ara estan tornant a casa. Han invertit en una universitat nova, i s'espera que l'alumnat portarà nova vida al poble.</p>

Fitxa de valoració per al professorat

Nom del centre educatiu:

Data:

Nom del/la professor/a que valora:

Edat i curs de les persones participants:

Nom de l'activitat:

VALORACIÓ

(de 1, no satisfactori, a 5, molt satisfactori)

1. El desenvolupament de l'activitat és adequat per assolir els objectius d'aprenentatge plantejats?

1 2 3 4 5

Per què?

2. L'activitat és adequada per l'edat de les persones participants?

1 2 3 4 5

Per què?

3. La durada de l'activitat és adequada?

1 2 3 4 5

Per què?

4. La metodologia de l'activitat ha permès el desenvolupament de les competències bàsiques plantejades?

1 2 3 4 5

Per què?

5. La metodologia de l'activitat ha fomentat l'aprenentatge significatiu per a les persones participants?

1 2 3 4 5

Per què?

6. Les pautes i recomanacions de la fitxa són útils per dur a terme l'activitat?

1 2 3 4 5

Per què?

7. Quins suggeriments, recomanacions o propostes de millora faries pel desenvolupament de l'activitat?

8. Quins altres recursos i/o competències creus que són necessaris per a la preparació i execució d'aquest tipus d'activitat?

Ciutats Defensores dels Drets Humans

 <http://ciutatsdretshumans.cat/>

 www.facebook.com/ciutatsddhh/

 [@ciutatsddhh](https://twitter.com/ciutatsddhh) #ciutatsddhh

Organitzen:

Participen:

Col·laboren:

